

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Predsednik Državnega zbora

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	07-07-2016
Šifra:	020-07/16-Fos/3
Povezava:	020-07/16-25
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

Številka: 00104-65/2016/7

Datum: 7. 7. 2016

Zveza: vaš dopis št. 020-07/16-0705/2 z dne 2. 6. 2016

Na podlagi 249. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) vam pošiljam:

- Odgovor na poslansko vprašanje mag. Marka Pogačnika v zvezi z uspešnostjo Slovenije pri črpanju t.i. Junckerjevega sklada,

ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na 95. redni seji dne 7. 7. 2016.

Mag. Darko Krašovec
generalni sekretar

Priloga: 1

Številka: 00104-65/2016/6

Datum: 7. 7. 2016

Odgovor na poslansko vprašanje mag. Marka Pogačnika v zvezi z uspešnostjo Slovenije pri črpanju t.i. Junckerjevega sklada

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) podaja Državnemu zboru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) Odgovor Vlade Republike Slovenije na pisno poslansko vprašanje v zvezi z uspešnostjo Slovenije pri črpanju t.i. Junckerjevega sklada, ki ga je vladi zastavil poslanec mag. Marko Pogačnik in je bil Vladi RS posredovan dne 2. 6. 2016 z dopisom št. 020-07/16-0705/.

Poslanec mag. Marko Pogačnik v svojem vprašanju izpostavlja vprašanja povezana s skladom EFSI (European Fund for Strategic Investments - Evropski sklad za strateške naložbe) t.i. Junckerjev sklad, ki je bil zastavljen konec 2014. Poslanec torej na vlado naslavlja sledeča vprašanja:

1. Zakaj iz Slovenije ni bil odobren še noben projekt iz t.i. Junckerjevega sklada?
2. Kdo bo nosil odgovornost, če bo Slovenija slabo ali pa sploh ne bo izkoristila nobenih sredstev iz tega sklada?

Vlada glede konkretnega poslanskega vprašanja z vidika svojih pristojnosti najprej pojasnjuje kako deluje EFSI sistem. EFSI je skupna iniciativa EIB in Evropska komisije z namenom zapolnitve trenutne investicijske vrzeli v EU z mobilizacijo zasebnih sredstev za financiranje strateških projektov v EU in je gonilna sila naložbenega načrta za Evropo, ki si prizadeva mobilizirati zasebne naložbe in zapolniti sedanje vrzeli v financiranju. Sklad EFSI podpira strateške naložbe na ključnih področjih, denimo v infrastrukturo, izobraževanje, raziskave in inovacije ter financiranje tveganja za mala podjetja. Pri tem je nujno izpostaviti, da sklad EFSI ne predstavlja sredstev za financiranje projektov ampak zagotavlja jamstvo za prvo izgubo, kar je EIB omogočilo, da vlaga v več projektov, včasih tudi v bolj tvegane projekte, in da izvede naložbe hitreje, kot bi jih brez EFSI. Kot že rečeno gre pri EFSI za »sklad« v narekovajih, ker leta ni samostojna pravna oseba, pač pa gre 21 milijard EUR jamstev (16 milijard EUR iz proračuna EU in 5 milijard EUR kapitala Evropske investicijske banke - EIB), ki jih upravlja in gosti EIB z namenom vlaganj v projekte z višjo stopnjo tveganja. 21 milijard EUR jamstev naj bi bilo po konservativni oceni v treh letih sposobno mobilizirati 315 milijard EUR javnih in zasebnih naložb.

Jamstva sklada so namenjena financiranju bolj tveganih strateških projektov na področju infrastrukture, kot so širokopasovna omrežja ter digitalni notranji trg, promet, izobraževanje, raziskave in inovacije ter spodbujanje obnovljivih virov energije in energijske učinkovitosti. Skupno naj bi jamstva v ta t.i. »infrastrukturni del EFSI« mobilizirala 240 milijard EUR naložb v EU.

Četrtnina »sredstev« (75 od 315 milijard EUR) bo namenjena podpori MSP ter podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo (od 250 do 3000 zaposlenih). Ta t.i. »MSP del EFSI« nudi podjetjem različne finančne instrumente (posojila, lastniški kapital, visokokakovostno listninenje posojil MSP) preko finančnih posrednikov.

Stiki z zasebnim sektorjem so pokazali, da sta za vlagatelje posebej pomembni kakovost in neodvisna izbira projektov, ki bi se lahko financirali v okviru naložbenega načrta. Za jamstva EFSI se lahko prijavijo projekti, ki morajo (1) biti ekonomsko upravičeni s podporo v okviru pobude, (2) biti dovolj zreli, da se jih lahko presoja na globalni in lokalni podlagi, (3) imeti evropsko dodano vrednost ter biti skladni s prednostnimi nalogami politike EU in (4) kjer je le mogoče, morajo pritegniti čim več financiranja zasebnega sektorja. Ni treba, da so projekti čezmejni.

Za financiranje iz EFSI lahko zaprosijo naslednji subjekti:

- subjekti vseh velikosti, tudi izvajalci gospodarskih javnih služb, subjekti s posebnim namenom (t.i. SPV) ali projektna podjetja;
- MSP (z največ 250 zaposlenimi) in podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo (do 3000 zaposlenih);
- subjekti javnega sektorja (razen držav članic);
- nacionalne spodbujevalne banke ali druge banke za vmesna posojila;
- skladi in druge oblike kolektivnih naložbenih subjektov;
- posebne naložbene platforme.

Vsak nosilec projekta lahko kadarkoli stopi v stik neposredno z EIB in ji predstavi svoj projekt, tako da sledi običajnemu postopku vloge na spletni strani EIB v oddelku za strateške naložbe. Vlade držav članic v tem procesu ne nadzorujejo sprejemanja predlogov projektov. Projekti se lahko predložijo kadar koli, gre za dinamičen proces. Ko EIB prejme predlog projekta, analizira predlog in se odloči, ali je primeren za financiranje EIB ali EFSI (ob podpori jamstva EU).

Projekti s strani EFSI ne bodo izbrani zaradi političnih razlogov. Obstajajo stroga merila glede upravičenosti, ni pa nobenih kvot po državah ali sektorjih. To je pomembno, da se bo k sodelovanju v EFSI privabilo zasebne vlagatelje. Naložbeni odbor, sestavljen iz neodvisnih strokovnjakov, bo na podlagi naložbenih smernic in preglednice kazalnikov odločal, ali je določene projekte mogoče podpreti z jamstvi EU.

Predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker je ob predstavitvi poročila po prvem letu delovanja EFSI dejal, da EFSI dnevno ustvarja delovna mesta in uresničuje naložbe v realni sektor, kar pomeni, da tukaj ne gre za projekte javnega sektorja. Komisija je ob tem poudarila, da bi morale države članice določiti jasne prednostne naloge, pripraviti konkretne naložbene projekte s pomočjo svetovalnega vozlišča (to zlasti velja za čezmejne projekte) in optimalno strukturirati svoje projekte, da se zagotovi večja uporaba finančnih instrumentov. Države članice bi morale v okviru procesa evropskega semestra izvesti priporočila za posamezne države, da odpravijo nacionalne ovire za naložbe. Dodatno se bo spodbujalo vzpostavljanje naložbenih platform, pri čemer bodo intenzivno sodelovali Komisija, skupina EIB, nacionalne razvojne banke in drugi relevantni akterji. To je zlasti pomembno za vključevanje majhnih projektov. Glede na dosednji uspeh se bo okrepljen sklad EFSI nadaljeval tudi po prvotnem triletnem obdobju, da bi se odstranile preostale tržne vrzeli in nedelovanje trga ter še naprej mobiliziralo financiranje zasebnega sektorja v naložbe. Komisija bo jeseni predstavila zakonodajne predloge za podaljšanje trajanja sklada EFSI, pri čemer bo upoštevala omejenost EU proračunskih virov. Izpostaviti pa gre tudi, da namerava Komisija skupaj z Eurostatom dodatno pojasniti računovodske standarde v zvezi z javno zasebnimi partnerstvi in po bo potrebi pregledala ustrezne smernice zanje. V Obvestilu o pojmu državne pomoči je Komisija podala tudi praktične smernice o tem, kaj predstavlja državno pomoč in s tem vlagateljem pri financiranju infrastrukture zagotovila dodatno pravno varnost.

Izhodišče in temelj Naložbenega načrta za Evropo je smotrnejša poraba javnih sredstev s ciljem uporabe privatnih investicijskih sredstev, ki sicer ne bi bila uporabljena, oz. do teh investicij ne bi prišlo, pritegniti tudi zasebne akterje. Predvsem zaradi krize in posledične obremenitve javnih proračunov ter zmanjševanja razpoložljivih razvojnih sredstev usmerja Evropska komisija v novi

finančni perspektivi celoten spodbujevalni sistem iz pretežno nepovratnih v vse večji obseg povratnih razvojnih sredstev oziroma v tako imenovani finančni inženiring. Slednji kombinira tako javne kot zasebne vire in na ta način dosega bistveno večje multiplikativne učinke. Okrepljeno sodelovanje med nacionalnimi razvojnimi bankami na eni strani ter Evropsko komisijo in EIB na drugi strani je zato ključni pogoj za uspeh načrta. To je tudi jasno izraženo v uredbi o EFSI, ki določa pravno podlago za prvi del naložbenega načrta.

Za pomoč pri pripravi in pripravi projektov je bilo ustanovljeno vozlišče EIAH, s katerim se nadgrajuje obstoječo svetovalno vlogo EIB in Evropske komisije z zagotavljanjem svetovalne podpore pri izbiri, pripravi in razvoju naložbenih projektov. Hkrati bo EIAH delovalo kot enotno strokovno svetovalno vozlišče za projektno financiranje v EU. Enotno svetovalno vozlišče pomeni, da bo vozlišče EIAH vključevalo:

- podporo pri uporabi tehnične pomoči za strukturiranje projektov,
- podporo pri uporabi inovativnih finančnih instrumentov,
- podporo pri uporabi javno-zasebnih partnerstev,
- svetovanje o vprašanih v zvezi z zakonodajo EU, itd.

Pojasniti velja tudi, da je EFSI že dejaven v 26 državah članicah in bo po pričakovanjih z doslej sprejetimi odobritvami sprostil za 100 milijard evrov naložb. Evropska investicijska banka (EIB) je doslej odobrila 64 projektov za financiranje v okviru EFSI, kar predstavlja obseg financiranja v višini 9,3 milijarde EUR. Evropski investicijski sklad (EIS) je odobril 185 sporazumov o financiranju MSP, s skupnim financiranjem v okviru EFSI v višini 3,5 milijarde EUR. Po pričakovanjih bo to koristilo okrog 141 800 MSP in podjetjem s srednjo tržno kapitalizacijo. Zaradi svoje komplementarne ponudbe programov financiranja in geografske lokacije imajo nacionalne razvojne banke pomembno vlogo pri izvajanju naložbenega načrta za Evropo. SID banka zato kot nacionalna razvojna banka to funkcijo vozlišča izvaja za Slovenijo.

Eden največjih uspehov sklada EFSI je veliko zanimanje in sodelovanje posredniških bank po vsej EU za zagotavljanje financiranja malih in srednje velikih podjetij (MSP). Komisija zato predlaga, da se bo obseg financiranja za MSP še v tem okviru povečal.

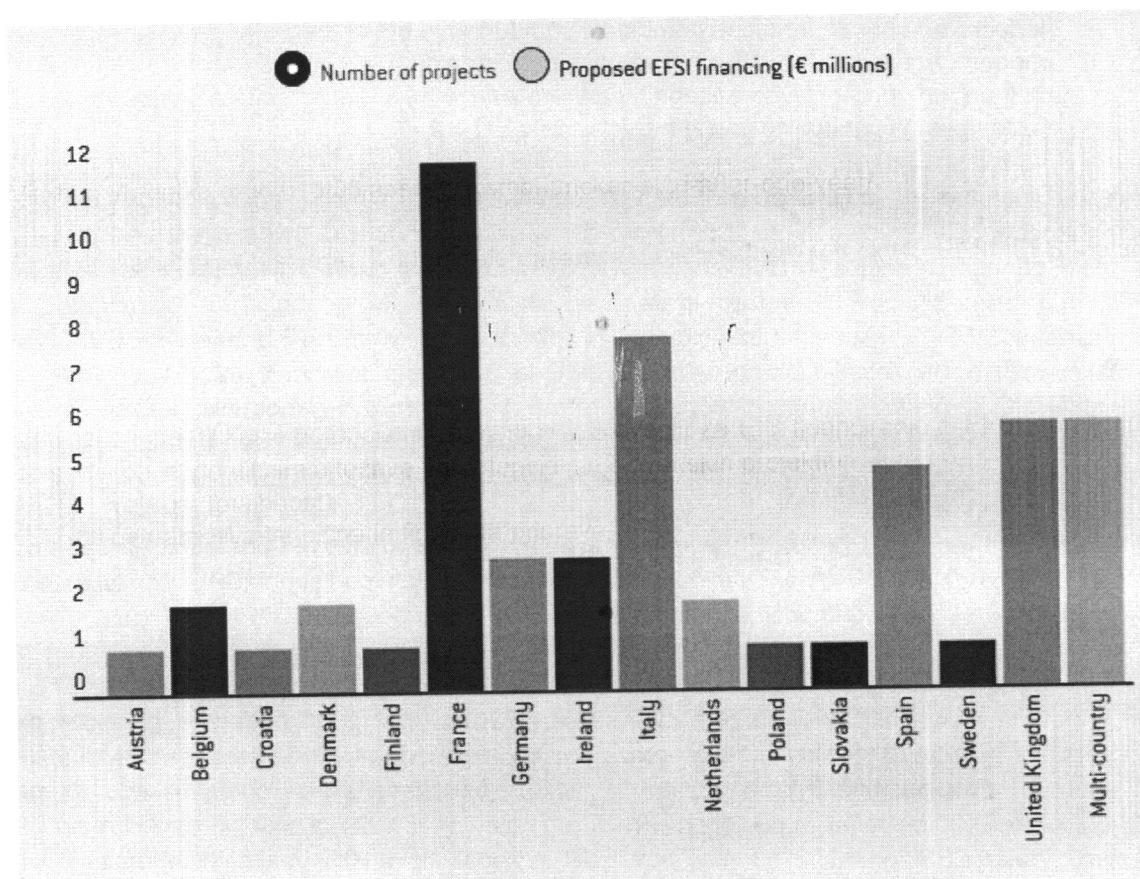
Glede navedb poslanca, da Republika Slovenija ni med državami, ki uporabljajo sredstva EFSI, pa je potrebno pojasniti, da trditev ne drži, saj je EFSI do maja 2016 podprl 64 projektov na področju infrastrukture ter sklenil 185 sporazumov za lažji dostop do virov financiranja za mala in srednje velika podjetja. Med slednjimi je tudi projekt Slovenskega podjetniškega sklada (SPS), ki bo 1.100 slovenskim podjetjem v različnih fazah življenjskega cikla pomagal pri rasti in razvoju. Tako EFSI prinaša 180 milijonov EUR v korist slovenskih malih in srednje velikih podjetij. Evropski investicijski sklad (EIS) in Slovenski podjetniški sklad (SPS) sta 20. novembra 2015 podpisala sporazum v okviru programa COSME za podporo malim in srednje velikim podjetjem. Slednji bo s podporo jamstev EFSI Slovenskemu podjetniškemu skladu omogočil, da bo izdal garancije za zavarovanje bančnih posojil, ki jih MSP najemajo pri sodelujočih komercialnih bankah. Tako bo 1100 mikro, malih in srednje velikih podjetij v Sloveniji lažje, hitreje in ceneje dostopalo do bančnih kreditov z nižjimi zahtevami po dodatnem zavarovanju kreditov, ki sicer močno bremenijo podjetnike. Trditev potrjujejo tudi podatki Evropske komisije, objavljeni v sporočilu objavljenim 1. 6. 2016 na temo ponovnega zagona investicij v EU (http://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/1_en_act_part1_v11.pdf, graf 2, stran 7).

Med projekti, ki se trenutno nahajajo na Evropskem portalu naložbenih projektov (EIPP), sta tudi dva projekta, ki bi se izvedla na območju Slovenije in sicer »Contentexchange.me« (digitalna platforma, ki povezuje mrežo več kot 120 spletnih portalov iz 6 držav EU ter »Vital & Sport Resort Kidričevo« (hotel s 4 zvezdicami namenjen športnim, pristočnim in poslovnim dogodkom v obsegu 170 enot).

Med primeri infrastrukturnih projektov, ki bodo tudi preko javno-zasebnega partnerstva koristili jamstva EFSI, so med drugim gradnja nove tovarne celuloze na Finskem, ki temelji na inovativnih tehnologijah ter obnovljivih virih energije, gradnja novih vetrnih elektrarn na Škotskem izgradnja obvoznice okrog Bratislave, gradnja nove izobraževalne bolnišnice v Združenem kraljestvu. Za zdaj med odobrenimi še ni infrastrukturnega projekta iz Slovenije.

Največ odobrenih projektov (29%) je s področja energetske učinkovitosti, sledijo projekti s področja raziskav in inovacij (23%), prometa (13%) ter projekti s področja digitalnega sektorja (13%).

Po letu delovanja EFSI je stanje števila odobrenih projektov po državah članicah sledeč:

Vir: <http://bruegel.org/2016/05/assessing-the-juncker-plan-after-one-year/>

Energetska učinkovitost je nedvomno eden najuspešnejših sektorjev v okviru EFSI. EFSI bo še naprej prispeval k razvoju trga za trajnostne/zelene projekte s spodbujanjem razvoja trga zelenih obveznic v Evropi in boljšim usklajevanjem obstoječih prizadevanj.

Kot že navedeno ima SID banka pomembno vlogo pri uporabi EFSI v Sloveniji. SID banka je aktivna pri identifikaciji potencialnih projektov v Sloveniji za EIB financiranje z EFSI garancijo, do sedaj pa je identificirala težave pri potencialnih slovenskih projektih:

- velikost (majhnost),
- pomanjkljiva tehnična in finančna priprava,
- preferirano financiranje iz proračuna in z nepovratnimi EU sredstvi,
- pričakovana državna iniciativa pri izpeljavi projektov,
- pomanjkanje interesa zasebnega sektorja za vlaganje v infrastrukturne projekte,
- neobstoj izkušenj s PPP projekti in
- pomanjkanje izkušenj s kompleksnimi shemami financiranja (povratni/nepovratni viri).

SID banka zato za izboljšanje predlaga pogoje za izpeljavo naložb:

- sistematična promocija JZP na nacionalni ravni,
- prenos dobrih praks JZP iz tujine,
- pospešitev hitrosti in izboljšanje kakovosti tehnične priprave projektov na nacionalni ravni,
- boljše kombiniranje povratnih in nepovratnih virov financiranja projektov,
- oblikovanje mehanizmov za delitev tveganj in
- spodbujanje široke uporabe finančnih platform.

Opozarjajo tudi na to, da je za manjše države problematična spodnja meja velikosti financiranja 25 mio EUR, kar pomeni, da bi morali izkoristiti možnost oblikovanja t.i. platform (SID banka pripravljala SME mezzanine/equity platformo).

SID banka je tudi pripravila indikativni seznam potencialnih projektov za EFSI garancijo, med katerimi je kot potencialne evidentirala določene projekte DARS, energetske sanacije objektov, nakup novih vlakovnih kompozicij, več investicij zasebnih podjetij, investicije Luke Koper, d.d.

Na konkretna vprašanja poslanca pa odgovarjamo v nadaljevanju.

1. Zakaj iz Slovenije ni bil odobren še noben projekt iz t.i. Junckerjevega sklada?

Glede na to, da država sama projektov ne sme prijavljati na EFSI, je na ostalih javnih ali zasebnih subjektih, da prijavijo svoje projekte. Kot izhaja iz ugotovitev SID banke je problem v tem, da imamo v Sloveniji projekt manjšega obsega, da gre za nov način povratnega financiranja, ki ni uveljavljen v slovenskih projektih, saj se je do sedaj projekte prednostno financiralo iz proračunskih ali EU nepovratnih sredstev. Poleg tega je financiranje preko EFSI mehanizma dražje, kot financiranje javnih projektov z državnim poroštvom, kar bi pomenilo tudi dvig cene (javnih) storitev, ki bi zahtevale investicije, financirane na tak način. Glede na pomanjkanje pripravljenih projektov in na zahtevo, da se morajo prijaviti takšni projekti, ki so pripravljeni do takšne mere, da jih je možno zagnati v treh letih, je to tudi eden od ključnih razlogov, da ni bil odobren še noben projekt iz Slovenije.

Ugotavljamo tudi, da Naložbeni načrt za Evropo širše gledano sicer dosega rezultate, vendar je potrebno zagotoviti, da so projekti iz vseh držav članic čim bolj enakomerno udeleženi pri delovanju Evropskega sklada za strateške naložbe (EFSI), tudi tiste z manj razvitimi finančnim trgi. Potrebno bi bilo definirati primerne cilje za indikativno geografsko razpršenost in omejitev koncentracije. Ob omejitvi proračunskih virov je potrebno zagotoviti, da se pri podpori projektov v okviru EFSI upošteva načelo dodatnosti (additionality). Glede naložb v energetske učinkovitost javnih stavb je potrebno zagotoviti ustrezno obravnavo le-teh skladno z metodološkimi pravili Eurostat-a in njihovega vpliva na primanjkljaj in dolg sektorja država. Republika Slovenija je tudi naklonjena predlogu za podaljšanje mandata EFSI. V pogajanjih glede vsebine predloga Komisije za podaljšanje mandata EFSI si bo Republika Slovenija prizadevala za geografsko razpršenost projektov in omejitev koncentracije.

Najpomembnejše za uspešnost kandidiranja Slovenije v pridobitev jamstev Evropskega sklada za strateške investicije je kvalifikacija pomembnejših infrastrukturnih projektov za ta program. V ta krog sodi v prvi vrsti drugi tir železniške povezave Divača – Koper, nadalje posamezni odseki iz avtocestnega programa, ki jih bo izvajal DARS ter projekti na področju obnovljivih virov energije, kot so hidroelektrarne na srednji Savi.

2. Kdo bo nosil odgovornost, če bo Slovenija slabo ali pa sploh ne bo izkoristila nobenih sredstev iz tega sklada?

Odgovornost vlade je, da usmeri nosilce večjih infrastrukturnih projektov, da svoje projekte ustrezno prijavijo v Junckerjev investicijski program in da kandidirajo za poročstva EFSI-ja. Poleg tega se morajo javni subjekti obnašati racionalno in gospodarno, kar pomeni, da morajo iskati

najcenejše razpoložljive vire financiranja, pri čemer pa morajo upoštevati tudi fiskalno pravilo. Koordinator za privatne vlagatelje in kontaktna točka v Sloveniji je SID banka. Nekatere potencialne industrijske in storitvene projekte pa v okviru svojih spodbujevalnih shem usmerjata Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo in javna agencija SPIRIT. Ključno pri tem je, da bo Slovenija ustrezno kombinirala svoje spodbude z instrumenti, ki so na voljo v okviru Junckerjevega naložbenega načrta in v večji meri spodbudila privatne vlagatelje, tako domače kot tuje.